ތަޢުޒިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 33 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (03.08.2010)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިއަދު ކޮމިޓީ އަށް ވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދުގެ ޖަލްސާގައި އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ އިދާރީ މައްސަލަ އެއް ވާ ނަމަ، އެ މައްސަލަ އަށް މަޝްވަރާކުރުމަށް 5 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތެއް އަރުވާނަން. އާމީން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިން އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ކޮމިޓީ ދުވަހަކު 5 މިނެޓު މިއަދު އިދާރީ ކަންކަމަށް ހުޅުވާލާފައި އޮންނަ ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވަރަށް ގިނަ ޤަޟިއްޔާތު ގެންނަން ނުނިމިއްޔާ ބައެއް ކަހަލަ ސުވާލު ވެސް ސަރުކާރުގެ އެކި އިދާރާތަކާ އެބަ ކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސަޖެސްޓުކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބައެއް ދުވަސް ދުވަހު ހަމަ ކޮމިޓީގައި ބައެއް މެންބަރުން ނުލިބުނީމާ އެކު ކޮންމެ ދުވަހަކު ފަސްޖަވަމުން ކޮމިޓީތަކުންނެސް ރިޕޯޓެއް އިއްވާފައި ފަސްބަޔަށްދާވާނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭތީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރީ ދުވަހު ކޮށްފައި ހުރި ސުވާލުތަކުގައި ހިފާވަރަކަށް ސަރުކާރުން ކޮމްޕްލައިން ކުރިއްޔާ މަޖުބޫރުވާ ލިބޭ ނުލިބޭ މިންވަރު. އެހެންނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ ސުވާލުތަކެއް ކޮމިޓީ ދުވަހަކު އެއް ފަހަރު ހަމަ ރިޕޯޓުކުރަން މި ޖެހެނީ. މިހިސާބުން އޮތް ފިނޭންސް ބިލެއް ގިނަ މައްސަލަތަކެއް ގެންނަން ދެނެގަތުމުގައި ކުރެވޭނީ. ދެން، އަޅުގަނޑު އެދޭ އިދާރާގެ ފާރަވެރިންނާއި ރައީސް މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ގޮތް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ފިނޭންސް އިން ކޮމިޕްލައިން ވަނީ ނުވަނީ ޔާދަވަރެއް ކަމެއް ނޫނެވެ. ހަމަ އެ ގޮތަށް ކުރި ދުވަހު މި ތަނަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް އެސް.ޓީ.އޯ ބަޔާ މައްސަލައިގައިވެސް. އެސް.ޓީ.އޯ އިން ހަމަ ހުރިހާ މައްޗަށް ވިސްނުމެއް ގެންނަން ދެންނެވީ ވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް އެދެން އެހެން މެންބަރުން އިޖުތިމާޢީ ނަޒަރަކުން ކަމުގައި ވަންޏާ މި 5 މިނެޓު ބޭނުމުގައި މިގޮތަށް ދެންނެވި ހުރި ވާހަކަ އާއި ކޮމިޕްލައިންސްގެ މި މައްސަލަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެއްވާފައި ދެން، އިތުރު ކަމެއް ޝުކުރިއްޔާ ދެން އިތުރު އިދާރީ ކަންކަމެއް ކުރިއަށް ދިއުމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާތަނަށް ހުރި ލިސްޓުގެ މާއްދާގެ ޖަލްސާ އަށް ތަޢާރުފުކޮށްދެމުން އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން. ދެން، މިގައި މި އަޅުގަނޑުމެން ސުންގަޑި ދިނުމަށް ހުށަހެޅުމަށް ދެން މަޢުލޫމާތުތަކެއް ވެސް ނުލިބި އެބަ

ހުރި. ދޮން، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ބަޔެއް މަޢުލޫމާތު ވެސް ލިބިފައި ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އެ ހުރިހާ ކަމެއްގެ
އަޚްލާޤީ ހުރަހަކާނަން. ދޮން، މި ވިޔަފާރި އެސް.ޓީ.އޯގެ މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެން ސުންގަޑި މިހާރު ފާސްވެފައި
ވަނީ މި ބާރުވެން އެ ދުވަހު. އެހެންވީމާ، އާދައި ވެސް އަޚްލާޤީ އަރުވާނަން ކޮބައިކަން ސުންގަޑި ހަމަވާ ތާރީޚަކީ.
އާދެ، ދޮން، އަޅުގަނޑު މިދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2 އަށް. އެއީ، މިހާރު ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބު
ބޭއްވުން ތައްޔާރުވަމުން ދާއިރާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު 120
ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ ބުނޭ މަޖިލީހުން މުސާރަތައް ކަނޑައަޅާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ތަޅުމަށް
އެއްޗެއް ފޮނުވައިގެން ފާސްކޮށްދޭން ދޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް މިވި އޮތީ. މިކަމަކު ކަނޑައަޅާ އެބަ ޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން
ބަލައިލަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި ޤާނޫނުގައި އޮތް ސީދާ އިބާރާތް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން އެ 120 ވަނަ މާއްދާ.
އެއީ، ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން އިދާރީ ދާއިރާތައް ހިންގުމާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގައި މި ބުނަނީ، ކައުންސިލު
މެންބަރުންގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުންނެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިގެ
ކުރިމަގައި ވެސް ޢަމަލުކުރަމުން ހުންނާނެ މިޔާ ކައުންސިލަރުން މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރެވުމާއި މިކަހަލަ ކަންތައްތަކުގައި
ވެސް. އަޅުގަނޑު ފޮނުވާފައި މަޖިލީހުގެ ފޯރަމް އަށް ފޮނުވަން ނިންމާފައި ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ، މި ކަމާ ބެހޭ
ގޮތުން އަޅުގަނޑު މަޝްވަރާކުރުމަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. ހާމިން ދޮން މަސީހު.

<u>މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ހާމިން އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ މި ދައުލަތަށް ވަރަށް ބޮޑު ބަޖެޓެއްގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް
ބެލެވޭތަރުން މަޢުލޫމާތު މުޤައްރިރުގައި ހުންނާނެ. އެއީ، ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުތަކަށް ބަޖާ ކަމަށް
ވަންޏާ ދުނިޔާ ހުރިހާ ރަށްރަށުގެ އިންތިޚާބު ނިމުމުން ދިރާސާ މި ޖުމްލަ ކިތައް ކައުންސިލަރުންނޭ ތިއްބަވާނީ؟
ކިތައް ކައުންސިލު މެންބަރުންނޭ ތިއްބަވާނީ؟ އެހެންވީމާ، ޖުމްލަ ތިއްބަވާނެ ކައުންސިލު މެންބަރުން އަދަދާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންގަވާ، އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ނޫނީ މަހެއްގެ މަތިން މި ދައުލަތަށް 20 މިލިއަން ރުފިޔާގެ
ވަރަކަށް؟ 15 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ވަރަކަށް؟ ދޮން، ހަމަ ކައުންސިލުމެންބަރަކު ކުރިމަތިލާ މީހުންނަށް ހަމަ ސުއިޗްބަޔެއް
ނުވާނެ 2000 ރުފިޔާ ދީގެންނެއް. ނުފެތޭނެ އެކަށީގެންވާ މީހުންނެއް ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ
ހަމަ މި އެކަށީގެން ވިސްނާލާފައިމަ ދެކެނީ ކިހާ ކައުންސިލަރުންނަކީ ތިބޭނީ. މިހާރު މި ޤާނޫނުގައި އޮތް ގޮތަށް
ދާއިރާތަކާއި މި ދާއިރާތަކުގެ އަދަދުތަކެއް ކަނޑައެޅިފައި ހުރީ މި ބަޔަކާއިގެ ކަންތައްތަކެއް. ދޮން، ހަމަ މުޅި ބަޖެޓުގެ
މަޢުލޫމާތު ވެސް އެންމެ ރަނގަޅަށް އެއް ކޮޅެއް އަށް ވާނެ މި ކޮޅެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ
ތަންކޮޅެއް ޖެންޑާރު ގޮތުގައި މިކަންކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ މި މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލުމުގައި، ދޮން
އެކަށީގެންވާ އަދަދަކާ ދޭތެރޭގައި ވިސްނަން ފުރުޞަތު ކަންތައްތަކެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް އިއްޔެ ލިޔުމަކުން އޮންނާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މި ބާއްވާ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބުގައި އިންތިޚާބުކުރަންޖެހޭ ހިމަށް ކައުންސިލަރުން ކަމުގެ ފިގަރު އެއް ދުވަހު. ދެން، މިގައި ދެ ބާވަތެއްގެ ކައުންސިލަރުން މިގައި ހިމެނޭ. އެއީ، އަތޮޅު ކައުންސިލަރުންނާއި ރަށު ކައުންސިލަރުން. ދެން، މިހާރުވެސް ދެ މަގާމަކީ އޮތީ ދެ މަގާމު. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި މަގާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަށް ލިބިދިނުންދާ އިޚްތިޔާރުތަކުގެ މައުލޫމާތުތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާނަން މިނިސްޓްރީ ނޫން ނަމަ ރައީސް އޮފީސް ގެ ދުރުވެރިކަން މި ހުށަހަން މިއަދު ލިޔާނަން. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަށް އަދި މައުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްލަން ވަގުތުކޮޅެއް ނަގާނަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ބުނީ މި އެޖެންޑާ ކުރީ މި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުން ވެސް މި ކަމުގައި އޮތް ގޮތެއް ބަލައިލަން ބޭނުންވާތީ. މަސްއޫރު ދެން އިތިރާސް.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އުޅުނު ނުކުތާ މިހާރު މުޤައްރިރު ސާފުކޮށްދެއްވައިފި. ވީމާވެ، މިހާރު އެ މަގާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަށް ލިބޭ މުސާރައިގެ މައުލޫމާތު ސާފުކޮށްދެއްވުމަށް ރައީސް އޮފީހަށް ލިޔުއްވާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑުމެން، މުސާރަ އިން ނިންމާއިރު މިހާރުގެ ޖުޑިޝަލް ވެސް ބަލައިލުން ރަނގަޅު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާރު ނޯޓް މަގާމުގައި ވެސް ދެއްތޯ އުފެދިގެންދާނެ ސިޓީ ކައުންސިލްތައް މާލޭގައި އުފައްދާއިރު. ސިޓީ ކައުންސިލަށް، މިހިރަ މިހިރަ ކަންކަމަށް ވެސް ބަލާނެ. އެހެންވީމާ، މުޅިން އެ މައްސަލާގެ މަސައްކަތް ނޫން ބިނާ ވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތްތަކެއް ނިންމަންޖެހޭނެ. އިތިރާސް.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަސީހު އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމާއިރު އެ މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުން ނިންމުމަކީ މުޅިއެއް ކަމަށް ހުން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. ދެން، އެ މައްސަލައިގެ ހައްލުތަކުގައި މިހާރު ކަމެއްގައި ވެސް ބަހައްޓާ. އަދި މިހާރު ވެސް ތިއްބަވާ. އެހެންވީމާ، ކައުންސިލުތަކާއި، މުޅިން ހުސްވާނަށް ދާ ބޭފުޅުންގެ މި ބިލުގެ މުސާރައިގެ ޖެހިއިރުސް އަދި އިންތިޚާބަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަށީގެންވާ އަޅުގަނޑުމެން މި އެ ބޭފުޅުންނަށް މުސާރަ އެއް

ކަނޑައަޅުއްވާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަސޭހަވާނެ. އެހެންވީމާ، އެ މައުލޫމާތުތައް ވެސް ހާމަކުރުން މުހިއްމު ހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، މި އައިޓަމުގައި އެހެން އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ފުރުޞަތަކަށް ބޭނުންފުޅުވޭތޯ. އާދެ، އެހެންވީމާ، މި މައުލޫމާތުތައް ގެންގުޅޭ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކުން:

މި އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އަޅުގަނޑުމެން މި ނިންމާން ކޮމިޓީ ނިންމާން ގެސްޓްހައުސް ކަނޑައަޅާފައި ހުރިއަށް ގެންދަން. އެއީ، ސަރަޙައްދީ މިހާރު ވެސް ކައުންސިލަރުން މިއަދު ކުރިމަތިލާން ތިބީ މިހުންނަނީ ދޭން ވަރަށް ނޫނިގެން ވަރަށް ގިނަ މީހުންގެ ޝަކުވާތައް އެބަ ހުރި. ދެން، ބަޔަށް ޓޫރިސްޓުން ވިޔަފާރިވަނީ ތިމަންނަމެން ކުރިމަތިލާނީ ލިބޭން އެއްކޮށް ވެސް އެކަށީގެންނުވޭ. އެއީ، ވިސް އިން ވަޒީފާތަކުގައި އެއްޗެހިކަމުގައި ތިބި މީހުން ކުރިމަތިލާން މި އުޅޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވާ ކަނޑައަޅަން މި އާރާ ވަރަށް ކުޑަ ދުވަސްކޮޅެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ކަނޑައަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދިއުން މުހިއްމު ހެން ހީވަނީ. އެހެންވީމާ، އިތުރު މުއްދަތެއް ބޭއްވުމަށް ބޭފުޅުން ފެންނާނީ އެ ބޮޑަތް ހުރަހަކަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނެ ބުރާސްފަތި ދުވަހު އަދި ހޮނިހިރު ދުވަހު މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ ބާއްވަންޏާ އެކަން. އެއީ، ހޮނިހިރު ދުވަހަކީ 7 ވަނަ ދުވަސް. އެ އިންތިޒާމު މަޖްބޫރާ ނުވާ ދުވަސްވީމާ، އެ ދުވަހު ވެސް ބާއްވަންޖެހުން އެކަށީގެންވޭ. އެއީ، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާއި، ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނާ މި ޕެންޝަނުގެ ބޯޑުތަކުގެ ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުތައް ނި◌މިގެން ހުށަހެޅުން. އެހެންވީމާ، އެ ބާއްވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު މިހިރީ ހަމަ ބުރާސްފަތިގައި ވެސް ހޮނިހިރުގައި ވެސް ޖަލްސާ ބާއްވަން. ދެން، އަޅުގަނޑު ވަރަށް މަސައްކަތްކުރާނަން މިއަދާއި މާދަމާ މި މައުލޫމާތުތައް ލިބޭތޯ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ ބުރާސްފަތިގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވިދާނެ. ދެން، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ސަރުކާރުން ހަމަ ދުވަސް ކަނޑައެޅިއްޖާ. އެއީ، ހަމަ ދުވަހަކީ ހަމަ ރަސްމީކޮށް ބަންދުން ވެސް ދުވަހެއް. އާދެ، އެހެންވީމާ، އެހެން ބާކީގެ އިތުރަށް އެއްޗެއް ދަންނަވަން ނެތީމާ އަޅުގަނޑު މި ދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3 އަށް. އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3 ގައި އުޅޭ އިޝޫ އަދި 2010 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ދަނޑުވެރިންނަށް ސަބްސިޑީ ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ 50 މިލިއަން ރުފިޔާ ދިނުމަށް އުސޫލުތައް

އެއީ ފޮނުވި މިނިސްޓްރީން ޕްރިޝަރިޖް ސަވަބަލާ އުޅޭ މި ނުނިންމިގެން. ނުނިންމި އޮތީ މި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ނޫނީ އެއް ބަޖެޓް ދަރިވަރުންނާ ދެންނެވިން ބޭފުޅުންނަށް އެ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަމުންދާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ތަކެތިތައް އަޅުގަނޑުމެން ދެން، ފޮނުއްވައިދީފި. އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްގޮތަށް އެކުލަވާލުމުގައި މަޢުލޫމާތުތައް
ފަހުން އެންމެ ބޭފުޅުން އެ ގޮތަކީ ވާ މި، ހޯދުމަށް. ފޮނުއްވާނެ މަޢުލޫމާތު އެ މަސައްކަތްތަކުން
ޖަމާޢަތުގެ ސިފައިގަނޑު އެ .ނުވެގެން ހަމައެކަނި ބޭފުޅުންގެ އެ ،ގައި ޖަލުގައި 7 ފުރުވީ ސަހި ފުރުވީ އަޅުގަނޑުމެން
ދަރިވަރުންކަންކަމާ ގޮތުން ބަހައްޓައިގެންވާ ސަހީގައި ވިދާޅުވަނީ 11 ޖަލުގައިގައި ފުރުވީ ވަނީ އެކުލަވާ
އިސްލާމީ އިސްލާމީ ވަޒީފާ ސަރުކާރުގެ މަޢުލޫމާތު ކޮންސެޕްޓް އެކުލަވާލުމުގެ މިނިސްޓްރީ ތަރުބިއްޔަތުގެ
ފަރާތުން ވަޒީފާތަކާ ކުރިމަތިލާ އަދި. ކުރިއަށްގެންދަވާ ދެންނެވި ތަޢުލީމީ ވަޒީފާގެ މިނިސްޓްރީ ދިރާސާކުރަން އިސްލާމީ ދަރު
ކުރި ދަރިވަރުންނަކީ ވާނެ އެކަށީގެންވާ ތަރުބިއްޔަތުގެ ފަރާތުން ދަރިވަރުން ބަލަހައްޓަން ރެކޯޑު
ބަލަހައްޓާ ދަރިވަރުންގެ ބަޔާން ކުރުމަށް ނުވެ ވަގުތު ބެލުން. އަޅުގަނޑުމެން މި ޝަހާދަތް ލިޔުމަށް ވަޒީފާތަކާ
ދެން ބިލާ ދަރިވަރުން ކުރި ދަރިވަރުންގެ ބާވަތުގެ މިންގަނޑަށް ދަރިވަރުން ކުރިމަތިލުމުން. ކުރިން ދަރިވަރުންގެ ވަޒީފާ
ބަދަލުގެ ގާނޫނު ދަރިވަރުންނާ ބާވަތުގެ ވާ ދަރިވަރުންގެ އަދި ބަލަނީ ކުރިއަށް ދާނެ ކަމަކީ ދެން ކަމަށްވެސް
ދަރިވަރުންގެ ވަޒީފާ ބާވަތް ސަރުކާރުގެ ހުށަހެޅުމަށް މިނިސްޓްރީ އަދި ދަރިން ލިބުމުންނެވެ. އަޅުގަނޑުމެން،
އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކޮށް ދަރިވަރުންނަށް މި ކަމާ ބޭނުން އެކުލަވައި މަޢުލޫމާތު ފޮނުއްވާފައި ވަނީ ސަރުކާރުގެ
މިހާރު ދަރި ކުރަމުންދަނީ. މިހާ، އިސްލާމީ ބަދަލުކޮށްދިނުމަށް މިސާލު މި ކުރަން ސަރުކާރުގެ މިފަދަ ދަރިވަރުން
ހުރިހާ އެކި، ދަރިވަރުންގެ ވިސްނުމަށް އެކުލަވާލުމުން ސިޔާސަތު ގޮތުގައި ވަކި ކަންކަމުގައި ދަރިވަރުން ކަމުގައި
ދަރިންނަށެވެ. މިނިސްޓްރީގެ ވަޒީފާ ސަރުކާރުގެ ކުރުމަށް މި ގޮތުގައި ވިދާޅުވެ ދުވާލު ދާއިރާއިގައި ސިޔާސަތުގެ
އަދި ދަރިވަރުންނަށް ފޮނުއްވައިދިނުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުގެ ގޮތުން ކުރާ ބަލާފައި ބޭނުން ބަލައި
ފަށައިގަތުމާއި ދަރިވަރުންގެ ހިސާބުތަކުގައި ވާ އަސާސީ ގޮތުގައި އިސްލާމީ ސިޔާސަތު ބަލައި ކަމުގައި ވާގޮތަށް
ދަރިވަރުންގެ ބޭނުންވާ ދަރިވަރުން ގޮތަށް ގެންދަން ވަޒީފާތަކުން އިސްލާމީ ދަރިވަރުން ހިމެނޭ އެވެ.
މިގޮތުން ދަރިވަރުން ހިނގައިދާ ނުވާ ހުރި ދަރުބިއްޔަތު ހިމެނޭ އެވެ. ދަރިވަރުން ކުރި ވަޒީފާގެ
ތަރުބިއްޔަތު އަދި ވަޒީފާ ވަގުތު ޒިންމާ އިދާރާ އެކަމާ ހިސާބުތަކުން ވަކިކަމަށް ދަރިން. ދެން، މިގޮތުން އެ
ބޭފުޅުން ފޮނުއްވި ފުރުޞަތުގައި އާދޭ އެއްގޮތް ވަކިކަމެއް އެއް ނޫން މި ފަދަ ފުރުޞަތުގައި މި އާދޭ އެއް. އެ
ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި އާދޭ މިގެ ކުރިއަށް ދަރިވަރުންގެ ތަޢުލީމު 2000 މިހާރުގެ ގޮތުގައި އިންޓަރނެޓް
ސަރުކާރުގެ ބައިވެރިވުން ހުރި ދަރުބާރު ވަރަކަ. އާދޭ އެއް ވަރަކަ. އަޅުގަނޑު، މިގޮތް އަދި ވަރަކަ އެއް.
އަޅުގަނޑު، މިގައި ސަރުކާރުގެ އެއް ކަމަށް ބޭނުމަކީ ދެން، މި 50 މިލިއަން ރުފިޔާ ލިބިގެންދާނެ ކުރިއަށް މި

ދަނީ. އެހެންވީމާ، ދެން މި ބޭފުޅުން މިކަމާ ދޭތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމަވައިދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ހިތި މި އެދެންގެނެވޭ.
ނާޝިޒު ފުރަތަމަ.

އަލިފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު މި ސިޓީން ބަޖެޓުތޮގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީ އަށް ބޭނުންވާ މައުލޫމާތެއް ނެތް ލިބިފަ އެއް. އެއީ، މިކަންކުރާއިރު މި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ޕްރޮސެސް އެއީ ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑަށް ވާ އެއްޗެކޭ. ކޮންމެހެން އޭގެ ސުންގަޑީ އެއް ކަނޑައެޅުން، ނޫނިއްޔާ އެކަން ވާނެ މުއްދަތަކަށް ވުރެ ބޭރަށް ޕްރޮސެސް ކަންތައްތަކެއް. ކޮންބައެއްތޯ ދަނޑުވެރިންގެ ގޮތުގައި މި ކޮޅުގައި ވަނީ. އެއީ އެ ރަށެއްގައި ހުންނަ ކައުންސިލަރު ހިތުގައި ޚާއްސަ އެއްޗެއްތޯ، ނޫނީ އެއީ ވަކި ކުރަހެއްގެ މާވާ އަޅާ ގަސްގަސް ދަނޑުވެރިކަމުގައި ހައްދާ މީހުންނަށް ލިބޭ އެއްޗެއްތޯ. އެހެންވީމާ، މިއީން އެއްވެސް ކަހަލަ ކުރައިޗިރާ އެއް ނެތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ލިބިފަ އެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ޒުޅުވެއް ނުކުތާ އެއްވެސް ހާމަވެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތަކަށް ބައެއްޗެއްނުކުރުވިފައި ވާ ސިޓީއެއް ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް އެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑު ފޯރުކުރާ ގޮތުގައި މިނިސްޓްރީއަކަށް އަދި އެބުރުން އެދެން މި ޕްރޮސެސް އަޅުގަނޑުމެން ލިބޭ ގޮތަކަށް އެ ޕްރޮސެސްގެ މައުލޫމާތު ލިބޭނެ ގޮތަކަށް މި މައުލޫމާތު އެދި ފުރިހަމަ ނުކުރެވިދާނެ ދޭހަ ކަންކަން ފަހުން ކަންތަސްގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކޮމިޓީން ޝަމަން މި ޕްރޮސެސް އާއި އަދި ކޮމިޓީގައި މި ވެވުނު ކަމާ ވަރަށް ގިނަ ކަމަށް ވާހަކަ މިހާރު ކަމާ މިކަންކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހިއިރަކުން ކިޔައިދޭނެ. ދެން، ފުރަތަމަ ވާހަކަދެއްކި ގޮތުގައި ކިޔައިދިން މިހާރު އެކަށީގެން މިހާރު އިތުރު ބައިތަކަށް ހިފެހެއްޓުނު. ދަނޑުވެރިންގެ މައުލޫމާތު އެންމެހާ އިސްކަންދިނުމާއި ދަނޑުވެރިންގެ ޖެހޭ މަޢުލޫމާތުގެ ބައި، ދެން ބިދޭސީންނަށް ދިނުމަށް ގެންގޮސް ފަރާތްތަކުގެ އިސްކަން ދިނުމަށް. މިހާރު އިތުރު ވާހަކަތައް އަޅުގަނޑު މި ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ފުރަތަމަ ދަނޑުވެރިންގެ ލިސްޓްއެއް އެކުލަވާލައިގެން މިގޮތުން ޕްރޮސެސް ގެނައުމަކީ މިއީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް ކަމަށް މި ވަސީލަތްތަކާ ކުރިއަށް ގެންދަން. އަދި މި ކަމަށް ސުންގަޑީ އެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ވެސް މި މައުލޫމާތުތަކަށް ލިބިގެން ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލު ނުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ޢަބްދުލްޤަހާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝާކިރު، ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތު ކުރައިޗިރިއާ އަކަށް ވިސްނަންވީ ކަންތައްތަކެއް. މިނިސްޓްރީގެ ސިޓީގައި ފުރަތަމަ އެދިމިޓުކުރައްވަނީ އެ ބޭފުޅުންގެ އަތޮޅުތަކުގައި އެ މައުލޫމާތު ނެތް ކަމަށް. ދެން،

އަނެއްކާ ފިސްކަލް އިޔަރ އެއްގައި އެކަން ވަންޏާ އެ އަހަރުގައި ބޭނުން ނުހިފޭނެ ކަމަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އެނގޭނެ ސުންގަޑި ކަނޑައަޅަން އެނގޭ ކަމަށް ވަންޏާ. އެކަމަކު، ހަމަ ސިޓީގައި އެބަ ވިދާޅުވޭ ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ
އަންހެނުންނަށް މި ލުއި ކޮށް ދެއްވަން ވާނެ. އެހެންވީމާ، ހަމަގައިމުވެސް ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ އަންހެނުންނާއި
ފިރިހެނުން އެންމެންނަށް. އެވެސް އޮތް ކަމެއް ނޫނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުވިސްނޭ އަޅުގަނޑަށް
ޤަވާޢިދުތަކުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިޝަރީޒް އެންޑް އެގްރިކަލްޗަރުން ހަދާފައި ހަމަ މި އޮތީ ވަރަށް ސްޕެސިފިކް
އާބާދީ އުސޫލުތަކެއް މި ސަބްސިޑީ ދެއްވަން. އެއީ، އަޅުގަނޑަކަށް ޤަވާޢިދުތަކާ އުސޫލުތަކެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އެއީ،
އަޅުގަނޑަކަށް އެއްގޮތަކަށް ވެސް ޤަވާޢިދުތަކާ އުސޫލު ނޫން. މި ހަމަ ކަނޑައަޅަން ގަބޫލުކުރެވޭ އޮވަރސީ
ކޮމިޓީއަކަށް އެ ވިދާޅުވި މިނިސްޓަރުން އަމިއްލައަށް މި ގަވާއިދުތަކުގައި ނެތް. ދެން، އެހެންކަމުން ނިންމާފައި އެއީ
ވެސް ވަރަށް ހާބިޓީ ކޮމިޓީކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތުން ނުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްވެސް އިންސާފުވެރި
ކޮމިޓީކަން މިކަން ކުރިޔަށް ގެނދެވޭނެ. ދެން، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުސަތެއް ވެސް
ހަދަން ވަންޏާ މިއަދު ބަޖެޓުގެ، މިކަން ކުރާނެ ކޮމިޓީ ކުރިއަށް ގެންދަން ކުރަން ކަނޑައަޅާ ބަޖެޓަށް
ބަދަލުކުރެވޭނެ. ދެން، މިހާރު ދަނޑުވެރިކަމުގެ އަޅުގަނޑު ހަމަ ސަބްސިޑީއެއް ވެސް އަޅުގަނޑަށް. މި އެއް
ސަބްސިޑީގައި ހަމަ ސަރުކާރުން ސިފާ 50 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން މިހާރު ހިސާބަށް އަހަރާ
ނަގާފައި ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ ފަރާތްތަކަށް، ނޫނީ އެހެން ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރާ ހަމަ ފުދޭވަރަކުގެ ސަރުކާރުން ވެސް ހަމަ
ބަޖެޓުގެ ކޮންސެޕްޓެއް އެއީ އަންނަން އިނގޭތޯ. ދެން، ދެވަނަ ކަމަކީ އަދިވެސް ސުންގަޑި ކަނޑައަޅާ ކަމަށް
ވަންޏާ ފިސްކަލް އިޔަރ އެއް ބަޖެޓުން އެއްގަމުގެ ބޭނުން ކުރެވިފައި ނޫނީ ބޭނުން ކުރެވިގެން ކޮމިޓީއަށް ނުކުތް އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސަބްސިޑީދެނީ މިހާރު ބޭނުން ފޯރުކޮށް. އެއީ، ކޮންމެ ކަމެއް ވިދާޅުވި ދަނޑުވެރިކަމާ ބެހޭ
ސަރުކާރު ދަނޑުވެރިކަމަށް އެކަށީގެންވާ ކަމަށް ކުރާ ބަޖެޓް އެ ސަރުކާރު ގެންނަނީ. އެ ބަޖެޓްގެ ބޭނުމަށް ގެންނަނީ.
އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް އެކަމާ ބެހޭގޮތުން ކަމެއް ކުރަން އަޅުގަނޑު ހިތަކީ އެކަމާ އިންސާފުވެރި ކޮމިޓީ ވާނީ އެ
ގަނޑު ސަރުކާރުގައި މިހާރު ބަޖެޓް ފުދޭތަކުވާ މިންވަރުގެ ތެރެއިން 50 މިލިއަން ބަޖެޓް ފުދޭތަކުގައިވެސް
ކޮމިޓީއެއް ހަމަޖެއްސައިދިނުން. އެކަމަށް ސަރުކާރުކަން އެމީޖޫބީ ކާކު އަޅުގަބީ 50 މިލިއަނާއި ނަގައިގަން
އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ ކަންކަމުގެ އަމަލު ބޭނުންފުޅުވި ކޮމިޓީ ވަނީ. އެއްވެސް އެކަށީގެންވާ ކޮމިޓީ
ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ވިދާޅުވި، ދުވަހު ގޮތުން ވިދާޅުވި، އަދި އެހެން އެއްޗެއް
ގޮތުން ވިދާޅުވި، އާދޭސް ބޭނުން ހިފާ. ބާޖަރުން ގޮތަކަށް ނޫނީ އިސްތިސްނާ ކުރިއަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު
ސަބްސިޑީކުރަނީ މިގައި ހަމަ އެހެން ސަރުކާރުގެ އެމަޖޫބީ ކޮމިޓީ ވާނީ ހަމަ މިހާރު ބޭނުން
ކޮންސެޕްޓަށް ދީ މިންވަރުގެ ތެރެއިން 50 މިލިއަނުގެ ތެރެއިން ބޭނުން ކޮންސެޕްޓަށް ދެވޭނެ އާ ފުލުއާލާ އެއީ
ހިފުން. އެކަމަކީ މި އަންހެނުންނަށް ލުއި ކޮށް ދީ ވާހަކަ އެއީ ވެސް ނިމިއްޖާނަމަ. ހުރިހާ އިންސާނުންނަކީ ވާހަކަ

އެއް ވެސް ނުދައްކާން. އެހެން ވާހަކަ އެއް ވެސް ނުދައްކާން. އެހެން ކަމަކު ވަންޏާ ހަމަ ދީ ދުވަހެއްގެ ތެރޭގައި އެ ކަނޑައަޅާފައި މި އަހަރުގެ ބާކީ މިއޮތް ބޮޑު މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ 50 މިލިއަނުގެ ކޮންސެޕްޝަން އެންޓިޓީޒްތަކަށް ގޮތްތަކާ ހަމަޖެހުން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ މިދަންނަވަނީ ހަމަ ވަރަށް ސަސްޓެއިނަބަލް އިނގޭތޯ، މިހާރު އެ ހަމަޖެއްސުން އުޅުއްވާ ރަޖިސްޓާ ދަތުރުތަކުގައި. ވަރަށް ސަބްސިޑީތަކާ ވާހަކަތަކާއި އުމުރާ ސިޔާސީގައި ދައްކާފައި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މި މައްސަލަ އަކީ މިއީ ދެވަނަ ދައުރު ނިމުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ފިޝަރީޒްގެ ރިޕޯޓުގައި އޮތް މައްސަލަ އެއް. އެހެންވީމާ، ރިޕޯޓް މަސް އެއްކޮށް އެ ބޯޓުފަހަރުން އަޅުގަނޑުމެން ދިނީ އެކަން ކުރަން. ދެން ޖޫން މުންސޫރު ފުރިހުމުން އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ހުރިން މި މަސައްކަތްކުރަނީ ތަފާތު. އެންމެ ފަހުން ފަތުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގެނެވޭ ބޮޑު މި އާދީ ހަފުތާ. ދެން އެހެންވީމާ، މިގައި ހަމަ ޖުމްލަކޮށް އެއް ހިސާބަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްޗެހި އެކުލަވާލެވޭނެ ނުވާ ވަރުގެ ނާޒުކު ކަމަކަށް ވުރެ ބޮޑުތަކެއް. ދެން ކުރިގައި އެ ބޯޓުތަކުން ޖަހާފައި އޮތީ މި ކަމެއް ސަމާލުކަން ދަށުން ދިޔަ ފަހަރު. ކުރީގައި އެއްޗެއް ނުކުރާނެ އަހަރު. ދެން އެހެންނަމަވެސް އިމްކާން ޖެހޭގެ ވާހަކަ ވެސް. ދެން އެހެންނަމަވެސް އިމްކާން ޖެހިގައި މި ވާ ގޮތަކު ރިޕޯޓުތަކަށް ވެސް ވަރަށް ބައިވެރިވާ އެއްޗެއް އެބޭނުންކޮށްދެއްވާ. މިކަމުގެ ކުރިއަށް ދާ ވާހަކަތަކެއް، ވަކި ކޮންމެ ކަމެއް، އެހެން ނަމަވެސް ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ވެސް އެ ބައިބަލަން ދަތުރުފަތުރު މިގޮތަށް ފެނިގެން ގޮސްފައިވާ. އެހެންވީމާ، އެ ޗެކްޕޮއިންޓްގެ ފާރާމުން މި ހަކުރުބަން އަންނަނީ ބާރުވެރިކޮށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާމަ ކޮށްދެވިދާނެ. މަސީހު ދެން އިތުރާސް.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަސްވެރިކަމުގެ ސަބްސިޑީ ދިން އިންފާސް އިޤްތިޞާދު ކުރެއްވި. އެހެންވީމާ، މިހާރު އެއް ކޮޅަކު ފުރަތަމަ ދަތުރުފަތުރުކަމުގެ ގުޅިފައިވާ ދަތުރުފަތުރުކަން ބައްލަވާ ކޮންކޮން ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް ބައްލަވައި، އެ މައްސަލަތަކަށް އެހެން އިޤްތިޞާދު ކުރެއްވި، މިހާރު ދަތުރުފަތުރުގެ ގޮތުގައި ބައި މީހުންގެ ހަރުދަނާކުރި އެއް މިނިސްޓަރު އިން އެކުލަވާލެވޭ މަސައްކަތް މި ދަނީ ކުރަމުން. ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި މި ބައި މިންވަރުތަކެއް މިހިރީ އާ. އެހެންވީމާ، މިލިބި މުއްދަތުގެ ކުރީން، އެއްޗެހި ދަތުރުތަކުގައި ނިސްބަތް އިޤްތިޞާދު ކުރަނީ މި ޝަރުޠުތަކާއި ނުލިބި މި މިންވަރަށް ފެނިގެން ފަހު ކިޔާ ކަސްރަތުތައް ސިޔާސަތުތަކެއް. މި ކަމާ ކޮޅަށް އިޤްތިޞާދުކުރިއިރު، އެއަށް ބަލައިގެން އެ ކަންތައް ކުރަމުން. އެހެންނަމަވެސް އެއީ ބިމާއި ސަރަހައްދު ޕްރޮސެސްއާއި ނިސްބަތް ހުށަހެޅުމުގެ ޖާގަ އެބަ އޮތް. ދެން ދަތުރުފަތުރު ނިސްބަތަށް ވަކިވެގެން ގޮސް ކަމަށް ވަންޏާ މި ދަ ކޮމެއް އަސާސީ ޒަރޫރީ ދަތުރުފަތުރުކަން

ނޫން އެ މަންފާ އެ ލިބޭނީ. އެއީ އެއްޗެހި އިމްތިޔާޒު ޢާއްމު އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ކުރާނީ ބޭނުމީ ވިޔަފާރިވެރިން ނޫނީ ބޭރު އިންވެސްޓްމަންޓް ގޮތުން ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ މީހުން. އެހެންވީމާ، އެއީ ދަނޑުވެރިންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ބުނަން އުޅޭ ބަހުގެ މި ދެންނެވި ސަބްސިޑީ އެއް ދިނުމުގެ ނިޒާމުގައި ފާސްކޮށްފައި އޮތް ފާސްކޮށްފައިވާގައި ނުބައި ހިނގައިދާނެ. އެހެންވީމާ، އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަމަށް ނުވެ ހިނގައިދާނެ.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ބަޖެޓު ފާސްކޮށްފައި އޮތް އިރު މި 50 މިލިއަން ރުފިޔާ ބަހާން ގޮތް ކަނޑައަޅުއްވާނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. އެއީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ބަޖެޓު ފާސްކުރި އިރު ބަޖެޓު ރިކަރަންޓް ސަސްޕެންސްއެކައުންޓުގެ ތެރެއިން ހުރި ސަބްސިޑީ އަދި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އިން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ސަސްޕެންސްއެކައުންޓް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްދިނުން ބޭނުންވީ އިދާރީ މައްސަލަ އެއް. އެޖެންޑާ އެބަ ބަދަލުވޭ ކޮންމެ ދުވަހަކު ގޮތަކަށް. އެއީ އެޖެންޑާ އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާގައި ދެން އަންނަ ދުވަހު އަންނަ އިރު އަނެއްކާ އިންނަނީ ބަދަލުވެފަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ބައެއް ފަހަރު އެޖެންޑާގައި ހުންނަ އެއްބަސްވުން ތައްޔާރުކުރެވިފައި އިނދާ އަނެއްކާ އެޖެންޑާ ބަދަލުވުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނެއްކާ މި ޖެހެނީ އެހެން އެއްކޮށްސަން ތައްޔާރުކުރެވުން. އެހެންވީމާ، މި އެޖެންޑާ ބަދަލުވަނީ ފާއިތުވުނު އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. ދެން ސިޔާސީ ބަލާ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓަރު އިން އެކަން އެ ބޭފުޅުން ދަނޑުވެރިންގެ މި ޑޭޓާ ބޭސް އެއް ތައްޔާރުކުރެއްވި އިރު، ޑޭޓާބޭސް ތައްޔާރުކުރުމާ ގޮތް އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއް ނުވޭ. އަޅުގަނޑަށް އެ މިނިސްޓްރީގެ ޓެކްނިކަލް ޓީމުން ހުން އެ ދަނޑުވެރިއަކާއި ނުލިއުން ބާރު. ދެން އަޅުގަނޑަށް މިހާރު ފާހަގަކުރަމާ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި، ގައުމުވެސް އެބަ ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ ބިންތަކާ ހަމަ އަމިއްލައަށް ހަމަ މަށްޓަކައި ދަނޑުވެރިކަން ކުރަމުން ދަނީ. މިހާރު އެ މީހުންގެ ބިންތައް ރަޖިސްޓްރީކުރަން އަންގައިގެން ރަޖިސްޓްރީވުމުގެ ކަންތައްތަކާއި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން ސީދާ މައުލޫމާތު ލިބިފައެއް އޮތީ ނޫން. އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެއީ އެ ކަމުގެ ދަނޑުން ހިނގާ ކަހަލަ ކަމެއް. އެއީ ރާއްޖޭގެ އެކި ދަނޑުވެރިކަން ކުރާ މީހުން ކުރީގައި ދަނޑުވެރިކަން ކުރަމުން މި އަންނަނީ ވަކި ބިންތަކެއް ހުރިހާ ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްގެން ނޫން. ބައެއް ރަށްރަށުގައި އެބަހުރި އަމިއްލައަށް ތަނެއް ހަދައިގެން ހަމަ ދަނޑުވެރިކަން ކުރަމުން އެބަ ދޭ. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓްރީ އިން އަންގައިގެން ކަންކަމުގެ މިހާރު އެ ރަޖިސްޓްރީކުރުމުން އެ ގެންދެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، އެހެންވީމަ ކަންނޭނގެ މި ޕްރޮސެސް މި ޕްރޮސެސް ދެން ފަސްވަނީ. ފަސްވާކަމުގައި ވަންޏާ

އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ބަލާފައި މިއަދު ސަބްސިޑީ ދޭން މި ކުރީ އިން ނިންމަންޖެހޭ ކަމެއް ފެށިއްޔާ އަވަސް ގޮތެއްގައި ނިންމާފައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް މުހިއްމު ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

އާދެ، ދަނޑުވެރިންގެ ރަޖިސްޓްރީ އެއް ހަދަން، އަޅުގަނޑުމެން ރިކުއެސްޓުކުރަން ޖެހުނީ ވެސް ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީ އިން ފޯމު ޕްރޮޕޯޒަލްގައި މި އޮންނަނީ 2000 ދަނޑުވެރިން ހުރުމު އިންޝުއަރެންސް ސްކީމުގައި ބައިވެރިކުރަން. އެހެންވީމާ، އެ 2000 ހިޔާރުކުރާނެ ގޮތެއް ވެސް އެ ސުވާލު ވެސް އުފެދުނު. ދެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއިން ސަބްސިޑީގެ ކަންތައް ފާސްކޮށްފައި އޮތީ ފާސްކުރުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ބަލައިލަންޖެހޭނީ އެއީ. އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިތި ފާހަގަކުރަނީ އިނގޭތޯ. ދެން މީގެ ކުރީގައި ފިޝަރީޒް މިނިސްޓްރީ އިން ފޮނުވާފައި މި އޮތީ 2000 ދަނޑުވެރިންނަށް ދައްކަންޖެހޭ މަދަނަ ޕްރީމިއަމުގައި ބައިވެރިކުރުމަށް ޗަންދާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 1000 ރުފިޔާ ދައްކަދިނުމަށް 2 މިލިއަން. ދެން ކޯޕަރޭޓިވްސް ނޫނީ ގްރޫޕްތަކުގެ ގޮތުގައި ދަނޑުވެރިކަން ކުރަން ހުރަކާ ފަރާތްތަކަށް 28 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ސަބްސިޑީ ދިނުމަށް. ދަނޑުވެރިކަމުގައި އުފައްދާ ތަކެތި ޕްރޮސެސްކޮށްގެން މަތީ އަގު ލިބޭ އުފެއްދުންތަކެއް އުފައްދަމުން ވިއްކުމަށް އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުން ސަބްސިޑީ ދިނުމަށް މި ގޮތުން ފިޔަވަޅު އެބޭކަރުމަން އިމްޕޯޓްކުރާ ތަކެތީގެ، ދަނޑުވެރިކަމުން އުފައްދާ ތަކެތި ބަންދުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ސާމާނާއި ފިޔަވައިންގެ އުފެއްދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނުގެ ޑިއުޓީގެ 50% ދައްކައިދިނުމަށް 20 މިލިއަން ރުފިޔާ. އެހެންވީމާ، އެފަސް ނުލި އެއްވެސް ކަހަލަ ޖެހިލުމެއް. އެހެންވީމާ، އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ އިތުރަށް ލިއާޒަން މިކަން އަވަސްވާން ގޮތެއް އޮތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލައި ކުރިއަން ދަނީ އެޖެންޑާގެ 4 ވަނަ މައްސަލައަށް އިނގޭތޯ. އާދެ، 4 ވަނަ މައްސަލަ. 4 ވަނަ މައްސަލަ އަކީ އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަރުންގެ މަޤާމު އަދާ ކުރައްވި މައްކަނޑަވި ފުރިއަދީ، އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުއްރަޙްމާން ފުރުޞަތުގައި އޮތް މައްސަލަ އެއް. މި މައްސަލަ އާއްމު ދިރާގު އާއްމު ކަމެއް އިން މި ވިދާޅުވަނީ މީގެ ސިޓީއެއް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް. ދެން މި މައްސަލައަކީ އަބްދުއްރަޙީމް ފުރުޞަތުގައި އޮތް މައްސަލަ އެއް ކަމުގައި ވިޔަސް މި މައްސަލަ މިހާރު ދިމާވާ އުސޫލު ބަދަލު އުސޫލުން. އެއީ ކޮމިޝަނަރުންގެ މެންބަރުން ބަދަލުވުމުން ދިއުމާ ގުޅިގެން އެ މެންބަރުންނަށް ރިޔާސަތުން ހުށަހެޅި ނުލިބުމުގެ މައްސަލަ މި މައްސަލަ އަކީ. މިހާރު އަބްދުލްޙަކީމް މި ވިދާޅުވަނީ 1973 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން އެ ބޭފުޅާ މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގޮސް އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ކޮމިޝަނަރަކަށް ހުއްޓާ އެ މަޤާމު ގެއްލުނީ. ގެއްލުނީމަ، އެއްވެސް ކަހަލަ ރިޓަޔަރމަންޓް ބެނިފިޓެއް ނުލިބި އެ ބޭފުޅާ މިހާރު ހުންނަވަނީ ގޭގައި. ހުންނަވަންޖެހިފައި. އެހެންވީމާ، މި އިޝޫ މީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައި އޮތް ގޮތުގައި އުއްމީދަ ފަސްހާރަން ވެސް ވީ ހަމަ މިހެން. އެ

ބޮޑުވާއަކަށް ވެސް ހަމަ އެއްވެސް އެއްޗެއް ލިބިވަޑައިނުގަންނަވާ ގޮތަށް މިހާރު މި ހުރީ. ދެން ހަމަ މިހާރު ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި ތިއްބެވި ފަނޑިޔާރުންނާއި މިހާރު ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގައި ތިއްބެވި 3 ބޮޑުވަކަށް ވެސް މަޖްލިސަށް ވަރަށް އަވަހަށް ދިމާވާނެ. އެއީ އެ ތިން ބޮޑުވެރިން ވެސް ބާކީ ވަނީ. އަދި މިދެންނެވިހެން ރިޓަޔަރމަންޓު އުމުރަށް ނުދިޔަކަމުގައި ވިޔަސް. 55 ނުވިޔަސް، 65 ނުވިޔަސް. އެހެންވީމާ، ޕާޓީސް މިނިސްޓްރީ އިން މި ދައުލަތާ ޖަވާބު އެ މީހަކު ސަރުކާރު އޮފީސްތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް އިސްތިއުފާދޭތާއި އެތަކެއްސް ހަމަޖެހިއްސެވީ އެ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ އޮފީސްތަކުންނެވެ.

...

މުޤައްރިރު ރައީސްގެ މެންބަރު އަބްދުއްﷲ ޝާހިދު އަބްދުލްޤަފޫރު ވާހަކަދައްކަވަން:

...

އަޅުގަނޑުމެންގެ ކިހާވަރަކަށް ޤާނޫނީ ލީގަލް ކައުންސިލް ކޮރަންލި ޤާނޫނީ ބަލައިލަންވީ އަޅުގަނޑުމެން
ދިރާގުން ކުރަންވީ ކޮންމެ ކަންތައް ކުރަނީ ޕާލަމެންޓް ދެކޮޅަށް ދިރާގުން އިމްޕްރޫވްމެންޓް ގެންގުޅެން. ދުނިޔެ
މާލީ ދަނޑިވަޅު ދިރާގުގެ މުއްސަނދިކަމާއި ކުރިއެރުމަށް ދިރާގު ފެށި. ދިރާގު ކުރިއަރާ ގޮތަށް މުއްސަނދިކޮށް
ދާ ގުޅުން އިޤްތިޞާދީ ފަރާތްތަކުން ދިރާގު ކުރިއަށް ދާ ނަގާ، ދިރާގުން ކޮށްދޭ ދެރަ ކުރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް
ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނު ދިޔަ ނަމަވެސް ދިރާގުން ކުރާ މަސައްކަތް ގެނެސްދިނީ
ފައިދާ ދިރާގު ދެކެ، ކޮންމެ ރަށެއްގައި ގުޅުން ދިނުމަށް ދިރާގުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު ދިރާގުގެ ސިފަ
އުފެއްދި އިޤްތިޞާދު ކުރިއަރުވައިދޭ ކަމުގައި ފެނޭ. ކުރު މުއްދަތުގެ ކޮމިޝަން ނަގަނީ ރާއްޖޭގެ ތަނަވަސް
ރައްޔިތުން ބަލާއިރު ކޮމިޝަން ނެގުމުގެ ބަދަލުގައި ކަންތައް ކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަން ބޭނުންވާ ތަން.
ހިނގާ ދިރާގުގެ ބާރު ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިރާގުގެ ބަދަލު ބަލާ ބޮޑެތި ކޮމިޝަން ނަގަނީ މުއްސަނދިކަމާ ދިމާއަށް ނުދާނެ.
ކޮންމެ ރަށެއް ދިރާގުގެ ޚިދުމަތް ލިބޭ ގޮތް ހިފެހެއްޓުމަށް ކުރަންޖެހޭ ސިޔާސަތު ބަދަލުކުރަން ޖެހޭ.
ދިރާގު ކުރިއަރާ ރާއްޖެއިން ގުޅުން ދިނުމުގެ މަގު ބަލާއިރު ދިރާގުން ބޮޑެތި ފައިދާ ނަގާ ގޮތް ބަދަލުކޮށް
އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ކުރިއެރުމަށް ދިރާގު ބޭނުންވާ ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ ދިރާގުން ބޮޑެތި ކޮމިޝަން
ނަގަމުން ގެންދާ ކަމަށް. ދިރާގު ބައިވެރިވުމާއެކު ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ގުޅުން ދިނުމަށް
އިތުރު ފައިދާ ނެގުމަށް މަސައްކަތް ކުރާނެ ގޮތް ކަނޑައަޅަން ޖެހޭ. ދިރާގުން ކުރާ ކަންތައް ބަލާއިރު
ފާހަގަކުރަން ބޭނުމެވެ، އިޤްތިޞާދުގެ ކުރިއެރުމަށް ދިރާގުގެ ކޮމިޝަން ތަފާތު ކުރަން ޖެހޭ. ދިރާގު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފައިދާ ހުރި ގޮތެއް ދިރާގުން ދައްކާ، ދިރާގުގެ ޚިދުމަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ
ގޮތް ބަލަން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ބަލާއިރު ދިރާގު ތަކެތި އެދޭ ގޮތަށް
މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން މުހިންމު. އަދި ދިރާގު ބަލާނީ.

ކޮމިޝަން ގެނައުމުގެ ސަބަބު ދިރާގުގެ ކުރިއެރުމަށް ހުރި ފައިދާތަކަކީ:

މި އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި ދިރާގުން މިހާރު 35 އަހަރުވެފައި އެދި ރައްޔިތުން ގުޅުއްވާ އެއްގައި އާދަ
ތަރައްޤީގެ ދައުރުގައި ދެކޭ އަ އިޤްތިޞާދުގެ ދިރާގުން އާދަ އަދި އަ ރާއްޖެއަށް ފައިދާކުރޭ. އެހެން ގޮތަކުން
ދިރާގުން އަޅުގަނޑުމެން ފިހާރަތަކުން އެތަށް ފަހަރު އަ ބޭނުމާ ވަގުތު މަސައްކަތް ދަތި ގޮތަކަށް އެއްގައި ހުރި
މަސައްކަތް. އަ މަސައްކަތު ބަދަލު ރަނގަޅުކުރުމަށް ދިރާގުގެ މުއްސަނދިކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތް ކަމަށް. އެހެން ގޮތަކުން
އަ މަސައްކަތް އަދި އިތުރު ހުރި ގޮތްތަކުގެ ބަދަލު ރަނގަޅު ކުރުމަށް ކުރަން ރާއްޖެއަށް ހުރި ދަތިކަން.
އެއީ ހަމަ ގޮތެއް ބެލެނީ ގުޅުމަށް ދީ މިހާރު ގުޅިގެން ބަހައްޓާ އެއީ. އަ ގޮތަކީ ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތް ހުރި. ހުރިހާ
މަސައްކަތް ދުނިޔޭގެ ގޮތް ފުރިހަމަ ކުރަން ބައެއްގައި ދީ ދިރާގުން ދިރާގު ކުރަން ގޮތް. ދިރާގު

މި މައްސަލަ އަޅާ ވެސް ކުޑަ މަސައްކަތެއް އެއް ނޫން. ހަމަ އަވަހަށް ގޮތެއް ނިންމައިދެއްވާފައި، އޭނާ އަށް މި ޙައްޤު ހޯދައިދެއްވުމަކީ ހަމަ މިއަދު މި މަޖިލީހުގެ ޒިންމާ އެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ކުރިއްސުރެ ދިމާވެގެން އައި މައްސަލަ އެއް. މިހާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެބަ ތިބި 20 އަހަރުވެފައި، އެބަ ތިބި ރިޔާސަތުވެފައި ތިބި ބޭފުޅުން ވެސް. މިސާލަކަށް ރ.އަތޮޅު މެންބަރު އަލީ ވަހީދު. ތ.އަތޮޅު މެންބަރު ހަސަން އަފީފު ކަހަލަ ބޭފުޅުން. މިހާރު ސުވާލަކީ ދައުލަތުން އިނާޔަތް މަޤާމުތަކުގައި ވެސް އަދި އެހެން މަޤާމުތަކުގައި ވެސް ހިދުމަތް ދެއްވުމަކީ މަސައްކަތްތެރިކަމާ އެ ބޭފުޅުން ޕެންޝަނެއް އެއްކޮށް ދިނުމާބެހޭ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން އެހެން ގޮތްގޮތުން ކުރެވޭނެ ވިއްސަ 20 އަހަރު ދައުލަތުގެ މަޤާމުގައި އެ މީހަކު ހުރެގެން ދައުލަތަށް ހިދުމަތްކޮށް 20 އަހަރު ކޮށްދިނީމަ އެ މީހަކަށް ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް. ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ޕެންޝަނެއް އޮންނަންވާނެ. މިސާލަކަށް ދުނިޔޭގެ އެހެން ތަރައްޤީ މި ވިލާތުތަކުގައި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިނގައްޖެ އެކަން ކުރަނީ. މިސާލަކަށް ކުރީގެ އެމް.އެމް.އޭގެ ގަވަރނަރު ފަހުން މިނިސްޓަރަކަށް ހުންނަވާފައި ވަޒީފާތަކުގައި ހުންނެވިން. ކަބިނެޓް ކަބިނެޓުގައި ލިބިވަޑައިގެންނެވި. އެހެންވީމާ، މާނައަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، ދައުލަތުގައި އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވިއްސާ، ޚާއްޞަކޮށް ވިއްސާ އަދި ސަރުކާރުގައި ވިއްސާ، އަދި މުއައްސަސާތަކުގައި ވިއްސާ، އެކި އެކި މަޤާމުތަކުގައި އޭނަ 20 އަހަރު ދުވަސް އޭނަ ދައުލަތަށް ހިދުމަތް ކުރުމުން ކަމުގައި ވެއްޖިއްޔާ ރިޓަޔަރމަންޓަކަށް އޭނަ އެދިއްޖެ. އެހެންނޫނީ 5 އަހަރު ކޮންފައި މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބެހެއްޓުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެބަ ތިބި 4 އަހަރު ވެފައި ތިބި މީހުން. މިހާރު ދައުރުގައި އެ ބޭފުޅުން ކުރައްވާ 4 އަހަރު މަސައްކަތް. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރަކީ ކާމިޔާބު ދައުރަކަށް ވެއްޖިއްޔާ، ތިބެން ހުރިމަ މިވަނީ ބޭފުޅުންގެ މަޤާމު ގެއްލިފައި. ޕެންޝަނާ މަސައްލަ ދިރުން މިސާލަކަށް ދެވެނިއަކަށް ތިއްބަވާ ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިދިޔަ ފަހަރު ތިއްބެވި ބޭފުޅުން އެއް އަހަރު ސެލްރީފައިސާ ކުރެއްވި. ޕެންޝަނަށް ސަމާލުކަން. ކަބިނެޓް އެ ރަށި. ކާކުމެ އެ މަސަލަ ދިނީ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން ވިސްނާކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުޖެހޭ. އެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާކަށް ނުޖެހޭ. ޕެންޝަނާގެ ދެކުނު ކާރު ސެލެރީފައިސާ ކުރަންޖެހޭ. މިހާރު ވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުން މުއައްސަސާތަކުގެ ބައެއް ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަނީ ޕެންޝަން ދާއިރު ކުރަން ބޭންކުތަކަ ރިޓަޔަރމަންޓް ފުރަތަމަ ނެރިއަ. 50 ބޭފުޅުން ބޭންކުތަކަށް ދީފައެވެ ދުށަކަން. އެހެނަކު ފުރަތަމަ ނެރުމަ ދައިދީ. ދުން ނަމަ އެ ބަލަން މަޖުމޫ ބަލައިގެ ބޭފުޅުކު ފުރާނަން. އެ ބޭފުޅުން ބެއްލެވީ. އެހެނަކު ކަމުނާ ބޭފުޅުން. ސިވިލް ފުރުބަ ފުރުފު 3ގެ ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، ގައިސާ އާދި ބުރިޔާ ގޮވާން ޕެންޝަނާސަލޭ އާއި ޕެންޝަން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުރަސްއެޅިގެން ނުވާނެ. އަދި އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި

އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު އަދި ކޮންޓްރޯލް ހާލަތު ވަރަށް އެބަ އޮންނަންޖެހޭ. ދައުލަތުގެ

މާލިއްޔާއި ◌ި އެއްކަލަ ބޭނާ ހުރި އާއި އާދޭ ފުރިހަމަ ނާރާގޭ އެއްބަސް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، ކުރިއަށްއޮތް

އަޅުގަނޑުމެން މި ދުވަސްތަކުގެ ގޮތުގައި. ދެން އަނެއް ސިފަތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ދުވަހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ

މުޅި އާބާދީ ވެސް ރާއްޖެ މުސްކުޅިވެ، ޒުވާނުން ރާއްޖެ މަދުވަމުން. އެހެންވީމާ، މި މުސްކުޅި އާބާދީ އަށް

އަޅުގަނޑުމެން ރިޓަޔަރމަންޓް ދުވަސްތަކުގަ ދޭ ވަރަކަށް އެއްކަލަ ޒުވާން އާބާދީ އަށް މަޤުބޫލުވާން މުސްކުޅި އާބާދީ

އަށް ސަޕޯޓް ދޭން. ކިޔަވައިދޭ އެ ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރާނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރުއަސްލު އަޅުގަނޑުމެން

ވިސްނައިގެން އެހެނިހެން ގައުމުތަކުގައި ކުރާ ތަޖުރިބާތަކުގެ އަލީގައި އަޅުގަނޑުމެން ރިޓަޔަރމަންޓް ދުވަސްތަކުގައި

ވަރަށް ބޭނުން ފެންޝަން ވިސްނަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން 3 އަހަރު މުއައްސަސާއެއްގައި އުޅުނީ، 4 އަހަރު ރައްޔިތުންގެ

މަޖިލީހުގައި އުޅެއްވި ބޭފުޅުންނަށް އަތުވެދާނެ އެ ބޭފުޅުން މިހާރު ވަރަށް ހެދުމަތްކޮށްދީފައި ފެންޝަނެއް ހަދަން

ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށްދީފައި. އެހެންވީމާ، 20 ހާސް ރުފިޔާ. އެހެން ނުދެވޭނެ އިނގޭތޯ. އާގައި ކޮންމެވެސް ކަހަ އޮތް

ޒާއިނަށް އޮންނަންޖެހޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދައްކަވަން:</u>

އާދެ، މި މައްސަލަ އަށް ވެދާން ފަހަރެއްގައި ދައުލަތުގެ ކަމާ ބެހޭ މުއައްސަސާތަކަށް އޮތް ކުރިއަތުގެ ފަރުޝާއެއް

ކަމަށް ވެސް. އެވެސް އެކަން ވެދާން ގޮތެއް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ފެންވަރުގައި މިކަން ކުރާ ކަމަށް

ވަންޏާ އެއް ގޮތަކީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހެއް ގެނައުން. ގެނެސް އާގައި މިހާރު މި އޮތް ގޮތުން

އޮންނަނީ ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންނަށް އެކަނި މި އޮންނަނީ. ދެން އެކަން ލިބޭ ގޮތަށް މި ވަގުތު މި

އޮންނަނީ. އެހެންވީމާ ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންނާއި ދައުލަތުގެ އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނާ

އެކަކަށް ރޯދަރުމަތިކޮށް އާގެތަރައަށް ދެވިގެން އެކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބެލިގެން ދިއުން. ދެން އާގައި އެ ލިބޭނީ

މިހާރު ކޮންމެހެން ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް މި ލިބޭނީ 20 އަހަރު ކޮންމެހެން ވެގެންއެއް ވެސް

ނޫން. އެ ޕެންޝަން މި ލިބޭނީ އެއް. 10 އަހަރު ވީއަސް ލިބިދާނެ. ދެން ލިބޭ އަދަދަކުން އަޅުގަނޑުމެން ނާރާގެ

ކިޔާއެއް ކަމެއް އެ ކަރުދާހުގައިވާ. އެހެންވީމާ، މި އެއްޗެއްސަށް ޖާގަދެވޭ ބަދަލުތައް އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ

ސިވިލް ސަރވިސްގެ މަޤާމުތަކާއި ސިއްސާ މަގާމުތަކާއި ވަކި ދުވަހުން ފެށިގެން އަންނަ ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތެއް މިއީ.

އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން އެބޭނޭ ކޮންމެވެސް އެއް މުއައްސަސާއަކުން ކޮންމެވެސް އެއް ބަލާނެ މި ކަމަށް

އިސްނަގައިގެން ނަމަވެސް ނުކޮށް މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއް ނަމަވެސް އިސްނަގައިގެން މި ކަމަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް

ބަލާލައި މިގޭ އަޑުއަހާލުމަކާއި ގޮތުގައި ގެންގުޅޭ ޕެންޝަން ބޭނުންކުރުމަށް ފެންވަރަށް ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުން.

ދެން އާދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް ވިޔަސް، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް ވިޔަސް، ޙާޟިރުވި އަށް ވިޔަސް އަދި

އެހެން މަޤާމުތަކަށް ވިޔަސް އެކަން ދާނީ ގޮތެވެ. ދެން އަޅުގަނޑު ޚިޔާލުކުރާ ގޮތުގައި ކަންތައްތައް އެއް ގޮތަކަށް މި ދެންނެވީ ވަކި މީހަކަށް ވަކި ގޮތެއް ހެދުމުގެ ބަދަލުގައި މިކަން ރަނގަޅު ނިޒާމެއްގެ ތެރެއަށް ޖެއްސުން އެއީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ފަސް އެކަން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު ކޮމިޓީން ބަދަލާ ހަވާލުކުރެވޭގޮތަށް މިކަން އޮންނަ ގޮތެއް ބަލާފައި ކުރަމުން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ޢަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ މި މަޖިލީހަކީ ކުރިއަށް ގެންދާއިރު މިހާރު ހަދާފައި އޮތް ޤާނޫނަށް ޤާނޫނަކީ އާދޭ ބެކްގްރައުންޑުގެން ބަލާއިރު ކަމަށް ވަނީ ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީއާ އެކި ދެބައި ކަވަރުކޮށްގެން ހަދާފައި އޮތް އެއްޗެކެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިޝޫ އެސްޓަބްލިޝްކުރުމުގައި ޕޮލިސީތަކާއި ޤާނޫނުގެ ތެރެއަށް ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ނޭޝަނަލް މިޖޫރަށް ރިޓަޔަރުކުރާ މީހުން ކޮން ކަހަލަ ސަޕޯޓެއް ނުލިބި އެކަށީގެން ބޭނުންކަމެއް ޕެންޝަން ފަންޑުން އިމްޕްލިމެންޓްކުރާ ޕެންޝަން އޮތޯރިޓީ ވެސް އެބަހުރި ދައްކާ. އެހެންވީމާ، ގެނެސް ވާހަކަދައްކާލަން ދެންމެ އެއަ◌ން އެމްޕްލޯއިމެންޓުގައި ހިމެނޭ ޕްރޮވިޜަންތަކެވެ. ނުކުރެވޭނީ ހިމެނުމުގެ. އެހެންކަމަށް ވަނީ ޕެންޝަން ޤާނޫނުގެ ހަމަޖެހުމާ ބޭނުންތައް ހިމެނި ސަރުކާރުގެ ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީގެ ތިބި މިނިސްޓަރުން ނޫން. ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އެއް އެތަނުގާ ކުންފުނި މިހާރު ޤާނޫނުގައި ވާ ގޮތުން ޕެންޝަން ބޭފުޅު. އެހެންވީމާ ޕެންޝަން ޤާނޫނު މިހާރު ކުންފުނިން ވަކި ސަރުކާރު ސިވިލް ސަރވިސްގައި ތިބި މިހުންނަކީ ކުރިން މަޖިލީހުން ވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން މިސާލަކަށް މިހިރާ ހިމެނިގެން ވިއެއް އޮޅުނުތޯ އެއީ. އެހެން ކުރިން ވަކިވީ ޤާނޫނުން އެބަދަލު ނެތި މިވާ އިޖުތިމާޢީ ކުލުނަށް ފަސް ތަނެއް ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުން ވަކިވާއިރު އިސްތިއުފާ ކަމަށް ހިމެނި ވާޖިބު ދަރަޖައެއް ބާރުގަދަ އެޕްލައި ކުރާނެ. އެހެންވީމާ، ޕެންޝަން ޤާނޫނުން ސޯޝަލް ސެކިއުރިޓީ ހިސާބުގެ އިތުރުން މިވަގުތު ސިވިލްސަރވިސް އަނެއްކާ ވަނީ ސަރުކާރުގެ ޕެންޝަނަށް ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ފެށުނު ކުރިން ވާހަކަދައްކާފައިވާ ގޮތް. ވާހަކަދައްކަމުން ބޭނުން ހިމެނިގެން ރުކުގޮތުގައި ވެސް މަޖިލީހަށް އަރާނެ. އެހެންކަމުން ވަކިން ޤާނޫނުގެ އިތުރުން ފަސް މަޖިލިސް އެކަން. އެހެންކަމުން ވަކިން ޤާނޫނުގެ ޕެންޝަނާ ޤާނޫނަށް އެންމެ ބޭނުން ނުވާޝިފާ ހެދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސަޕޯޓްކުރަން ފަހަރަކު އިސްތިއުފާދޭ ފުރުޞަތު ލިބި މި ޤާނޫނު ދެއްތޯ ވާހަކަދެއްކެވުން އަޅުގަނޑު ސަޕޯޓްކުރަން.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އަޅުގަނޑުވެސް ހާމީދު އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން، އަވަސް ފުރުސަތެއްގެ ތެރޭގައި އެ ބޭފުޅުން ގެނެސް ފާހަގަކޮށްލާ މީހަ ވަގުތުގެ ކުރިން މިކަން ކޮންޓްރޯލް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އިނގޭތޯ. މިހެން މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅިގެން ބައްދަލު ނުލިބިގެން ގޮސް މިހާ ވަގުތު ދާ އިރު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ގޮތަކަށް ނުނިމޭ. އެހެންވީމާ، މި އެންމެ އަވަސް ފުރުސަތެއްގެ ތެރޭގައި އެ ބޭފުޅުން ގެނެސްގެން މިކަން ހައްލުކޮށްދިނުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ހާމީދުގެ އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އާދެ، ފުރުސަތަން އޯތޯރިޓީއާއި ޓީމާ ކައުންސިލުގެ ތަފާތުތަކާ އެއްކޮށް މި ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދަން. އިތުރަށް މި އިސްތު މިހާ ހިސާބުން މި ނިމުނީ.